

FARSKÝ LIST

24

2013

24.11.2013 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ročník VIII

ÚVODNÍK

Filipovka sa začína 15. novembra a trvá do 24. decembra vrátane, teda celkovo štyridsať dní. Z uvedeného dôvodu sa niekedy nazýva Štyridsiatnicou, podobne ako Veľký pôst pred Paschou. Filipovkou sa nazýva preto, lebo sa začína bezprostredne po sviatku svätého a všechválneho apoštola Filipa, ktorý pripadá na 14. november. Okrem pomenovania „filipovka“ sa na označenie tohto obdobia používa aj cirkevnoslovanské „Roždestvenskij post,“ ktoré je mimoriadne ťažké preložiť do súčasnej slovenčiny. Vzhľadom na to, že doslovne ide o „Narodeninový pôst,“ do úvahy by azda prichádzali slovné spojenia „Pôst pred Narodením Krista“ alebo „Pôst k Narodeniu Krista,“ prípadne „Vianočný pôst.“ Ako najvhodnejšie sa javí pomenovanie „filipovka,“ ktoré už môžeme považovať za zaužívané. Čo je cieľom tohto pôstneho obdobia? Upozorniť na tajomstvo vtelenia Božieho Syna v plnosti času, na jeho príchod na túto zem, na jeho narodenie. Prvé slová Kristovej misie ohlasujú: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. kajajte sa a verte evanjeliu.“ /Mk 1, 15/ Toto pôstne obdobie treba prežívať v pohľade na celé dejiny spásy, počnúc prísľubom Spasiteľa, ktorý dal Boh v raji po hriechu prvých rodičov, cez všetkých prorokov, ktorí predpovedali jeho príchod a udalosti s tým spojené. taktiež pozerajúc na jeho predkov, ale najmä na Presvätú prečistú

preblahoslavenú a slávnu Vládkyňu našu Bohorodičku a vždy Pannu Máriu. Položme si otázku: „Kto je v rodine v pozornosti pred narodením dieťaťa?“ Iste sú to všetci, ktorí spolupôsobili, ale najmä a predovšetkým je to jeho matka. Na ňu je upätá všetka pozornosť. Ju skúmavými pohľadmi a zvýšeným záujmom sleduje manžel, rodina i okolitý svet. Ťažko to možno utajiť. Najbližší sledujú s matkou prvé pohyby plodu ešte v jej lone, tak ako sa to stalo pri stretnutí Presvätej Bohorodičky so sv. Alžbetou. Sledujú ako plod rastie a hlási sa k životu. Dnes však zisťujeme, že Paschálny – Veľký pôst, ktorý bol časom intenzívnej radostnej prípravy katechumenov na krst, keď spolu s veriacimi prežívali nevýslovnú radosť z pozvania k novému životu Božích dietok, skrze krst a Kristovu Paschu, má dnes povahu smútku nad Kristovým utrpením.

Rovnako aj vo Filipovke sa akosi zabudlo na radosť zo skutočnosti, že ľudstvo má Bohorodičku, Matku Spasiteľa, ktorá je pritom jednou z nášho ľudského pokolenia. Najväčšia pozornosť sa sústreďuje na druhý príchod Spasiteľa, tak,

ako je to v západnom obrade, k de to má aj svoje opodstatnenie. V našom obrade je duch Filipovky iný. Tento čas má byť rozvinutím vrcholnej udalosti dejín spásy, vtelenia Božieho Syna s finálnym konštatovaním „máme Bohorodičku“, už je tu Bohorodička. Toto zistenie má byť

radostné. Rovnako, ako je radostné vyhlásenie najstaršieho kardinála v konkláve, keď sa zvolí nový pápež. Tento kardinál vystúpi na balkón a hlasne zvolá: „Habemus pápam!“ čo znamená: „Máme pápeža!“ Až potom povie ďalšie podrobnosti, ako sa volá, akej je národnosti atď., no ľud prepukne v radosť už pri ohlásení, že sa zvolil nový pápež, že máme pápeža. To isté máme prežívať aj my počas Filipovky. Ona je radostným očakávaním Spasiteľa s konkrétnym pohľadom na tú,

ktorá je jeho Matkou, ktorá ho už nosí pod srdcom. Tá, na ktorej sa plnia všetky proroctvá, od predpovede ustanovenia nepriateľstva medzi diablom a ženou a jej semenom, ktoré porazí diabla, ktorá ako panna počne a porodí, až po pozdrav Alžbety: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života.“ Vinšujem všetkým Vám plodné a užitočné prežitie filipovky, ako času pokánia a osobného obrátenia.

o. Rastislav (farár)

SV. LITURGIÁ I./3

Slovo „liturgia“ je gréckeho pôvodu (gréč. leitos=ľud; ergon=služba, úrad) a znamená spoločnú, verejnú službu, čin, záležitosť, spoločné prosby. V našom prípade je „službou Božou“. S pojmom „liturgia“ sa môžeme stretnúť aj v starovekom Grécku, keď starobylí Gréci chápali liturgiu ako každé dielo alebo nejakú konkrétnu prácu jednotlivca pre dobro spoločnosti, spoločnosti alebo aj celého národa.

Začiatkom 4. storočia slovo „liturgia“ sa stáva technickým výrazom pre pomenovanie eucharistického prínosu, pre označenie Božej služby.

Pod pojmom „liturgia“ západní liturgisti chápu nielen eucharistický prínos a obetovanie, teda vlastnú Božiu službu, ale taktiež všetky verejné bohoslužby Cirkvi, ako napr. denné cirkevné pravidlo a poriadky svätých sviatostí.

Centrom kresťanského kultu je teda slávenie božskej liturgie. Mnohí túto bohoslužbu spájajú iba v súvislosti so sviatosťou Tela a Krvi Ježiša Krista. Celistvý pohľad však na slávenie božskej liturgie nás presviedča o dvoch rovinách, ktoré sú badateľné pri tomto slúžení. Prvá rovina je sústredená na Božie slovo a druhá na eucharistický obrad.

Katolícka Cirkev učí, že Ježiš Kristus je prítomný v bohoslužobnom zhromaždení vo svojom slove, keďže je to ON, ktorý hovorí, keď sa v Cirkvi číta Písmo Kázeň (homília), ktorá je doplňujúcou časťou liturgického úkonu počas slávania božskej liturgie, má v prvom rade čerpať zo zdrojov Svätého Písma a liturgie, aby sa ohlasovali podivné Božie diela v dejinách spásy.

Bohatstvo druhej časti božskej liturgie, zvlášť svätého prijímania, ktoré ju korunuje, je nádherne vyjadrené slovami Mikuláša Kabasilasa: „Tak dokonalé je toto tajomstvo, tak úžasne vyvýšené nad všetky ostatné sväté obrady, že vedie k vrcholu všetkých dobier. Tu je konečný cieľ každej ľudskej túžby. V ňom dosahujeme samého Boha a Boh sa s nami spája v najdokonalejšej jednote. Veď nebolo možné, aby sme my vystúpili do účasti na jeho dobrách, je to on, ktorý zostúpil až k nám a prežíva naše postavenie, a tak úzko sa spája s touto prijatou prirodzenosťou, že keď nám dáva telo a krv, ktorú od nás prijal, dáva nám seba samého. Takže zatiaľ čo prijímame ľudské telo a krv, prijímame do duše Boha, Božie telo, nemenej ako ľudské telo, Božiu krv a dušu, Božiu myseľ a vôľu nie menej ako ľudskú“.

Jedná sa o ustavičnú obeť Novej zmluvy, ustanovenú Ježišom Kristom pri Poslednej večeri, keď ju konal nekrvavým spôsobom v predvečer krvavej obety na kríži a prikázal, aby ju apoštoli a ich nástupcovia konali tým istým spôsobom na jeho pamiatku.

Ježiš Kristus ustanovil svätú liturgiu ako nekrvavú obeť Nového zákona. Preto aj obeť, ktorá sa prináša v liturgii, je obeťou pravdivou, obeťou Nového zákona. Podľa teológov, podstatu každej obeť tvoria tri základné elementy: 1. viditeľný prínos (materiálny dar); 2. akt obetovania daru Bohu; 3. cez toto obetovanie vzdávanie Bohu najväčšej úcty a slávy. Všetky tieto elementy musia byť pri konaní každej obeť. Bez nich nemôže byť obeť obeťou.

Eucharistia teda, ako vzdávanie vďaky, splňa potrebu slávenia, ktorá tkvie v Cirkvi, ako v každej ľudskej spoločnosti.

Novozákonné spisy nám poskytujú rozličné, vcelku však súhlasné svedectvá o slávení Eucharistie. Texty nachádzame v Prvom liste Korintňanom (10. a 11. hlava), v synoptických evanjeliách (Lk 22, 7-23; Mk 14, 12-26; Mt 26, 17-30), ako aj v evanjeliu od Jána a v Skutkoch apoštolov (Sk 2,42; Sk 20, 7-11). List Hebrejom neposkytuje žiaden eucharistický text, aj keď to mnohí v tomto význame interpretujú. Opisuje smrť Ježiša Krista na pozadí starozákonnej obeť ako obeť, ktorá prináša spásu a je definitívna.

o. Martin (kaplán)

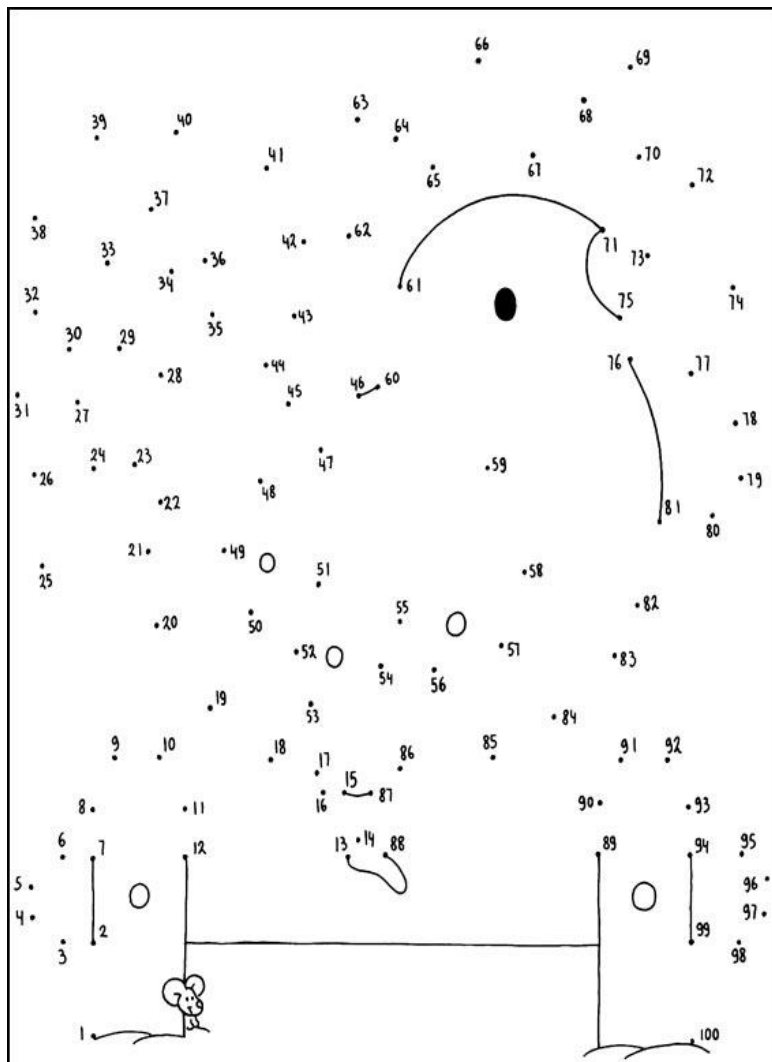
FARSKÉ OZNAMY

- ❖ zbierka na charitu II. - 1.12.
- ❖ pozývame 28.11. o 9.00 na GTF PU – začína kolokvium na tému Koncil a my
- ❖ blíži sa sviatok sv. Mikuláša, môžete sa podeliť do balíčkov pre naše deti
- ❖ Mikuláša privítame a oslávim detskou liturgiou 6.12. o 18.00 v našom chráme
- ❖ pozývame do oddielu skautov ako dievčatá tak aj chlapcov
- ❖ možnosť podporiť stavbu farskej budovy vo Svite, i záchranu drevenej cerkvi v Kalnej Roztoke kúpou tehličky
- ❖ prvopiatkový týždeň od 2.12 do 6.12 sponďujeme ako vždy, a v piatok 6.12. chorých

ZBOR Z BRATISLAVY U NÁS NA SV. LITURGIÍ:

Zábavné okienko:

Prevzaté, spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou